



Nieuwsbegrip Extra

Met enige regelmaat ontwikkelt Nieuwsbegrip in opdracht van bedrijven of maatschappelijke organisaties een speciale themales. Bedrijven die ons vragen om zulke lessen te ontwikkelen doen dit vaak in het kader van 'maatschappelijk verantwoord ondernemen', ideële organisaties brengen via de les het maatschappelijke onderwerp waarop zij zich richten onder de aandacht.

De Nieuwsbegrip Extra-lessen worden betaald door de externe opdrachtgever. De inhoud van de lessen wordt echter ontwikkeld door en valt volledig onder verantwoording van de Nieuwsbegripredactie.

Handleiding niveau B

Vooraf



nederlands
veteranen
instituut

In opdracht van het Nederlands Veteraneninstituut ontwikkelde Nieuwsbegrip weer een Extra les rond veteranen. Ditmaal staan de *Invictus Games* centraal. Deze worden dit jaar van 16 tot en met 22 april gehouden in Den Haag.

Lesoverzicht

Onderwerp	Invictus Games
Opdracht 1	Actief lezen en sleutelvragen
Opdracht 2	Een weetjesschema maken
Opdracht 3	Vragen over de tekst beantwoorden
Opdracht 4A	Zitvolleybal spelen
of	of
Opdracht 4B	Spandoek maken
Opdracht 5	Oefenen met woorden uit de tekst
Clib-score	Functioneringsniveau begrijpend lezen M8 _{bl}

Materiaal

Voor elke leerling:

- de tekst 'Invictus Games' (niveau B);
- bijbehorende opdrachten voor niveau B;
- Voor abonnees van Nieuwsbegrip: het stappenplan met woordhulp (op de website bij Basismateriaal, tabblad Stappenplannen).

Werkwijze

- Introduceer het onderwerp klassikaal. Hebben de leerlingen al iets over de *Invictus Games* gehoord? Wat weten ze er al van?
- Vertel wat het leesdoel is. Geef zo nodig nog uitleg over de werkwijze bij Actief lezen. Bespreek de uitleg.
- De leerlingen lezen de tekst actief. Bij elk stukje dat ze lezen, maken de leerlingen aantekeningen en onderstrepen/markeren ze de woorden die ze niet kennen of moeilijk vinden.
- Na het actief lezen beantwoorden de leerlingen de sleutelvragen. Eventueel kunt u de hulpvragen erbij geven, als de leerlingen moeite hebben met het beantwoorden van een of meer sleutelvragen.
- Na de sleutelvragen vullen de leerlingen een weetjesschema in,
- Hierna beantwoorden de leerlingen vragen over de tekst.
- Speel hierna (of op een ander moment) een partijtje zitvolleybal met de leerlingen. U kunt er ook voor kiezen om de leerlingen (in groepjes) een spandoek te laten maken om de deelnemers aan de *Invictus Games* aan te moedigen.
- Tot slot maken de leerlingen een puzzel met woorden uit de tekst. Van de gevonden letters maken ze een woord. Vervolgens maken ze met dit woord nog een zin.

OPDRACHT 1

Laat de leerlingen de tekst actief lezen. Model het actief lezen van de inleiding. Daarna gaan de leerlingen in groepjes verder met het actief lezen van de tekst. Daarbij maken de leerlingen aantekening en beantwoorden ze de sleutelvragen.

Modeltekst

Modelen van de inleiding

Ik ga nu hardop voordoen hoe ik actief lees. Let goed op.

*Ik lees eerst de titel: **Invictus Games**. Invictus Games, wat zouden dan nou zijn? Games betekent spelletjes in het Engels. Of misschien heeft het iets te maken met sporten. Ik zie ook een foto bij de tekst met sporters. Ik ga gauw lezen. **Iedereen kent de Olympische Spelen wel. Ja, daar heb ik inderdaad wel van gehoord. Dat zijn heel belangrijke sportwedstrijden van allerlei sporten. Landen uit de hele wereld door eraan mee. Zouden de Invictus Games net zo iets zijn? Maar heb jij wel eens gehoord van de Invictus Games? De Invictus Games zijn internationale sportwedstijden voor militairen die tijdens hun werk gewond zijn geraakt. Internationaal is wel een lastig woord. Volgens mij is iets internationaal als het te maken heeft met allerlei landen. Dat past ook wel bij die sportwedstijden, denk ik. Dan zijn die Invictus Games voor gewonde militairen uit verschillende landen. Ik lees weer verder. **Er doen vijfhonderd militairen mee, uit twintig landen. Zie je wel, er doen militairen mee uit heel veel landen, dus het klopt wat ik dacht over wat internationaal betekent. De Invictus Games vinden dit jaar van 16 tot en met 22 april plaat in Den Haag. Dat is wel bijzonder, zeg! Ik ben benieuwd wat de tekst me verder gaat vertellen over de Invictus Games.*****

Sleutelvragen en hulpvragen

Inleiding

Sleutelvraag 1: Wat zijn de Invictus Games?

Hulpvraag 1a: Wat staat er in regel 2-4?

Hulpvraag 1b: Wat voor soort wedstrijden zijn de *Invictus Games*?

Onoverwonnen

Sleutelvraag 2: Wat betekent de naam Invictus Games en waarom heten de Games zo?

Hulpvraag 2a: Wat betekent het Engelse woord 'Games'? (opheldereren)

Hulpvraag 2b: Wat staat er in regel 13 over de betekenis van *Invictus*? (opheldereren)

Hulpvraag 2c: Lees regel 13-14 nog eens. Daar wordt uitgelegd wat er wordt bedoeld met dit woord en wat de *Invictus Games* laten zien.

Prins Harry

Sleutelvraag 3: Wat heeft prins Harry met de Invictus Games te maken?

Hulpvraag 3a: Wat staat er in regel 16-17? Kijk ook naar het onderschrift bij de bovenste foto.

Hulpvraag 3b: Wat voor werk deed prins Harry vroeger? Wat heeft dat te maken met de *Invictus Games*?

Sleutelvraag 4: Waarom zijn de Invictus Games bedacht?

Hulpvraag 4a: Wat staat er in regel 18-20? Wat bracht Harry op het idee voor de Games?

Hulpvraag 4b: Kijk ook eens wat er staat in regel 12-13 in het vorige stukje tekst. Hoe helpen de *Invictus Games* gewonde militairen?

Durven en doorzetten

Sleutelvraag 5: Waarom vertelt Jacques Ooms over een van de sporters die meedoen aan de Invictus Games? Wat wil hij hiermee duidelijk maken?

Hulpvraag 5a: Wat staat er in regel 26-29 over de deelnemers aan de *Invictus Games*?

Hulpvraag 5b: Wat betekent 'uitblinken' (regel 27)? (opheldereren)

Hulpvraag 5c: Wat is er aan de hand met de deelnemer waarover Jacques Ooms vertelt?

Hulpvraag 5d: Waarom is het bijzonder dat de sporter waarover Jacques Ooms vertelt meedoet met de *Invictus Games*?

Sleutelvraag 6: Wat is het belangrijkste (waar gaat het om) bij de Invictus Games?

Hulpvraag 6a: Wat staat er in regel 32-33?

Hulpvraag 6b: Wat is meestal het belangrijkste bij grote sportwedstrijden? Is dat bij de *Invictus Games* ook zo?

Niet alleen

Sleutelvraag 7: Waarom mogen de deelnemers twee vrienden of familieleden meenemen naar de Invictus Games?

Hulpvraag 7a: Wat staat er in regel 36-37? Let ook op het signaalwoord 'daarom' in regel 36. Aan dat signaalwoord zie je dat er in het stukje tekst ervoor de reden wordt gegeven van waarom iets zo is. (verbanden)

Na het lezen

Sleutelvraag 8: Zou jij in het publiek willen zitten bij de Invictus Games? Vertel er ook bij waarom wel of niet.

OPDRACHT 2 Sleutelschema

Laat de leerlingen in groepjes het weetjesschema invullen. Als de leerlingen meer weetjes willen opschrijven, kunnen ze meer rondjes bij de medaille tekenen (waarin de weetjes komen te staan). U kunt er ook voor kiezen het weetjesschema op een apart blad te laten maken.

Bespreek de opdracht na. Welke dingen zijn de leerlingen door het lezen van de tekst te weten gekomen? Welke dingen vinden ze het leukst om te weten?

OPDRACHT 3 Vragen over de tekst beantwoorden

Laat de leerlingen in drietallen de vragen over de tekst beantwoorden.
Bespreek de antwoorden klassikaal na.

OPDRACHT 4 A: Zitvolleybal spelen of B: Een spandoek maken

Maak een keuze tussen opdracht A of B (of doe ze allebei).

4A: Zitvolleybal spelen

1. Vertel de leerlingen dat ze zitvolleybal gaan spelen. Dit kunt u het beste in het gymlokaal doen.
2. Leg uit dat zitvolleybal op gewoon volleybal lijkt. Alleen mag je niet rechtop staan, je moet tijdens de wedstrijd blijven zitten. Maar er zijn ook andere verschillen met gewoon volleybal. Het speelveld is kleiner: het is 6 x 10 meter (een gewoon volleybalveld is 9 x 18 meter). En het net hangt op een hoogte van 1,15 meter, lager dan bij gewoon volleybal dus. Verder zijn de spelregels hetzelfde als bij volleybal: Je moet proberen de bal met de handen naar elkaar toe te spelen en hem in maximaal drie beurten of passes over het net proberen te krijgen. Raakt de bal de grond binnen het speelveld, dan krijgt de andere ploeg een punt. Je speelt met twee teams van zes spelers. Welk team als eerste 15 punten heeft gescoord, heeft gewonnen.

4B: Een spandoek maken

Lees gezamenlijk de opdracht. Verdeel de leerlingen in groepjes van drie. De groepjes maken met elkaar een spandoek om de deelnemers aan de *Invictus Games* aan te moedigen.

Laat de leerlingen eerst kort brainstormen over wat er op het spandoek moet komen. Daarna maken ze het spandoek. U kunt dit laten doen op een groot vel papier, een lange strook papier (bijvoorbeeld op een rol behang), of op een oud laken. Bespreek de gemaakte spandoeken. Hang de spandoeken op in het lokaal of in de school.

OPDRACHT 5

De leerlingen maken de fillipine-puzzel in drietallen. Bespreek de opdracht klassikaal. Hebben de leerlingen het woord gevonden? Welke mooie zinnen zijn er met dit woord bedacht?

Antwoorden

OPDRACHT 1 Actief lezen en sleutelvragen beantwoorden

Tijdens het lezen	
Inleiding	1. Wat zijn de <i>Invictus Games</i> ? <i>Internationale sportwedstrijden voor militairen die tijdens hun werk gewond zijn geraakt.</i>
Onoverwonnen	2. Wat betekent de naam <i>Invictus Games</i> en waarom heten de Games zo? <i>Invictus betekent: onoverwonnen. De Games heten zo, omdat de gewonde militairen die meedoen laten zien dat ze onoverwonnen zijn. Ze hebben veel bereikt, ook al zijn ze gewond geraakt.</i>
Prins Harry	3. Wat heeft Prins Harry met de <i>Invictus Games</i> te maken? <i>Prins Harry heeft de Games bedacht. Hij kwam op het idee door zijn werk in het leger.</i> 4. Waarom zijn de <i>Invictus Games</i> bedacht? <i>Harry vroeg zich af hoe de gewonde soldaten verder moesten in hun leven. Hij heeft toen het sportevenement bedacht. De sport kan de gewonde militairen de kracht geven om aan hun herstel te werken.</i>
Durven en doorzetten	5. Waarom vertelt Jacques Ooms over een van de sporters die meedoen aan de <i>Invictus Games</i> ? Wat wil hij hiermee duidelijk maken? <i>Hij vertelt over deze sporter, zodat je je beter kunt voorstellen wat het betekent om (geestelijk) gewond te zijn en hij wil laten zien hoe bijzonder het is wat gewonde militairen door de sport al bereikt hebben.</i> 6. Wat is het belangrijkste (waar gaat het om) bij de <i>Invictus Games</i> ? <i>Het gaat er vooral om om elkaar aan te moedigen en er samen te zijn.</i>

Niet alleen	7. Waarom mogen de deelnemers twee vrienden of familieleden meenemen naar de Invictus Games? <i>De gewonde militairen krijgen bij hun herstel veel steun van familie en vrienden.</i>
Na het lezen	
8. Zou jij in het publiek willen zitten bij de Invictus Games? Vertel er ook bij waarom wel of niet. <i>Eigen antwoord.</i>	

OPDRACHT 2

Voorbeelden van weetjes:

- Aan de *Invictus Games* doen vijfhonderd militairen uit twintig landen mee.
- De *Invictus Games* is voor militairen die lichamelijk of geestelijk gewond zijn geraakt.
- De *Invictus Games* gebruikt de kracht van sport bij het herstel van gewonde militairen.
- De Britse prins Harry heeft de *Invictus Games* bedacht.
- Prins Harry heeft gewerkt in het Britse leger.
- De eerste *Invictus Games* werden in 2014 gehouden in Londen.
- Bij de *Invictus Games* worden tien sporten beoefend.
- Alle deelnemers mogen twee vrienden of familieleden meenemen.
- Dit jaar worden de Games voor de vijfde keer gehouden.

OPDRACHT 3

1. C. uitbeelden
2. C. het gebeurt toch, hoewel er tegenwerking is
3. a. 2014: Londen, Groot-Brittannië
2016: Orlando, Verenigde Staten
2017: Toronto, Canada
2018: Sydney, Australië
2022: Den Haag, Nederland
b. Omdat Harry, de bedenker van de *Invictus Games*, een prins is van dat land.
4. B. ergens heel erg goed in zijn
5. C. Ondertussen
6. Eigen vragen van de leerling.
7. Eigen antwoord van de leerling.

OPDRACHT 5

1	d	e	e	l	n	e	2	m	e	r	s											
								i														
							3	l	o	n	d	e	n									
								i														
		4	g					t														
5	v	e	t	e	r	a	n	e	n													
		w						i														
		o					6	h	e	r	7	s	t	e	l							
		n							p					8	a							
		d									9	d	o	o	r	z	e	t	t	e	n	
								r											l			
						10	i	n	v	i	c	t	u	s					e			
																			t			
																			i			
											11	m	e	d	a	i	l	l	e			
																					k	

Welk woord kun je maken met de negen letters uit de dikomlijnde hokjes? **evenement**

Met dit woord maken de leerlingen ook nog een zin.